

Domov>Zakonodaja in sodna praksa>Nacionalno pravo

Nacionalno pravo

Bolgarija

Na tej strani najdete informacije o pravnem sistemu Bolgarije in pregled bolgarskega prava.

Pravni viri

Nacionalni pravni viri

Pravni viri so:

Ustava Republike Bolgarije (objavljena v uradnem listu št. 56 z dne 13. julija 1991 – spremembe v uradnem listu št. 85 z dne 26. septembra 2003, uradnem listu 18 z dne 25. februarja 2005, uradnem listu 27 z dne 31. marca 2006, uradnem listu 78 z dne 26. septembra 2006 – sodba ustavnega sodišča št. 7 iz leta 2006 v uradnem listu 12 z dne 6. februarja 2007 ter v uradnem listu 100 z dne 18. decembra 2015 (DB1)),

zakonodajni akti in

podzakonski predpisi.

Sodna praksa ni uradni pravni vir, vendar je zavezujoča za organe kazenskega pregona.

Evropski in mednarodni pravni viri

Pisni pravni viri vključujejo Ustavo Republike Bolgarije, mednarodne pogodbe, zakone in podzakonske predpise (dekreti, odredbe, uredbe, navodila in odloki).

Ustava Republike Bolgarije (*Konstitutsiata na Republika Balcaria*) je najvišji pravni akt. V njej so določeni organizacija, načela, pristojnosti in dolžnosti državnih institucij ter pravice in dolžnosti državljanov.

Zakon je pravni akt, ki *ab initio* ali na podlagi ustave ureja družbena razmerja, ki naj bi bila dolgoročno urejena, glede na vsebino ali naslovnike, z enim ali več pravnimi instituti ali njihovimi deli.

Vsi zakonodajni akti morajo biti razglašeni in začnejo veljati tri dni po datumu objave, če v samih aktih ni določeno drugače.

Svet ministrov izda **dekret** (*postanovlenie*), ko sprejme uredbo, odredbo ali navodila in kadar v skladu z zakonom ureja družbena razmerja, ki jih ti zakoni ne urejajo, v okviru svojih izvršilnih in upravnih pristojnosti.

Uredba (*pravilnik*) je normativni akt, sprejet za celovito izvajanje zakona. Ureja organizacijo upravnih organov na državni in lokalni ravni ali notranjo organizacijo njenih dejavnosti.

Odredba (*naredba*) je normativni akt, sprejet za izvajanje nekaterih določb ali drugih delov hierarhično višjega normativnega akta.

Navodilo (*instruktsia*) je normativni akt, s katerim dajo višji organi podrejenim organom navodila za izvajanje normativnih aktov, ki so jih izdali ali jih morajo izvršiti.

Prav tako so pomembni tudi drugi viri, kot na primer **pravni običaji** (*pravniyat obichay*) in **temeljna pravna načela** (*obshtite printsipi na pravoto*).

Razlagalne odločbe vrhovnih sodišč se štejejo kot pomožni pravni viri.

Ustavno sodišče (*Konstitutsionen sad*) odloča sklepi, sodbami in odredbami.

To sodišče o zadevi vsebinsko odloča s sklepom.

Odločbe ustavnega sodišča se objavijo v uradnem listu v 15 dneh po izdaji, veljati pa začnejo tri dni po objavi.

Hierarhijska norma

Ustava Republike Bolgarije je najvišji pravni akt. Nadvlada prava Evropske unije sicer ni izrecno določena v ustavi, vendar se šteje, da je pravo Unije nad nacionalnim pravom.

V skladu s členom 5(4) ustave mednarodne pogodbe, ki so bile ratificirane v skladu z ustavnim postopkom, po razglasitvi in začetku veljavnosti v Republiki Bolgariji postanejo del nacionalne zakonodaje. Nadvladajo vse predpise nacionalne zakonodaje, ki bi bili lahko v nasprotju z njimi.

Na naslednji ravni so zakoni. Izvršilna oblast lahko sprejema pravne predpise, kot so dekreti, odredbe, sklepi, uredbe, navodila in odloki.

Institucionalni okvir

Institucije, pristojne za sprejemanje pravnih predpisov

Narodna skupščina (*Narodno sabranie*) je zakonodajni organ. Lahko sprejema, spreminja, dopolnjuje in razveljavlja zakone.

Svet ministrov (*Ministerski svet*) na podlagi zakonov za namene njihovega izvajanja sprejema dekrete, odredbe in sklepe. Ministri z dekreti sprejemajo tudi uredbe in pravilnike.

Ministri izdajajo uredbe, pravilnike, navodila in odloke.

Svet ministrov sklepa mednarodne pogodbe, če je v ta namen pooblaščen z zakonom. Narodna skupščina ratificira (ali zavrne) mednarodne pogodbe, ki: so politične ali vojaške narave,

zadevajo sodelovanje Republike Bolgarije v mednarodnih organizacijah,

predvidevajo popravke mej Republike Bolgarije,

so povezane z obveznostmi za državno blagajno,

predvidevajo sodelovanje države v mednarodnih arbitražnih ali sodnih postopkih,

zadevajo temeljne človekove pravice,

vplivajo na uveljavljanje zakonov ali za izvajanje katerih so potrebni novi pravni predpisi,

izrecno zahtevajo ratifikacijo,

Evropski uniji podeljujejo pooblastila, ki izhajajo iz ustave.

Postopek odločanja

Sprejetje ustave

Novo ustavo sprejme velika narodna skupščina (*Veliko narodno sabranie*) s 400 člani.

Narodna skupščina lahko spremeni vse določbe ustave, razen tistih, za katere je pristojna velika narodna skupščina. Za sprejetje ustavne spremembe mora v treh glasovanjih v treh različnih dneh glasovati tričetrtinska večina vseh članov narodne skupščine. Ustavno spremembo podpiše in v uradnem listu objavi predsednik velike narodne skupščine v sedmih dneh po sprejetju.

Zakonodajni postopek

V skladu s členom 87 ustave lahko vsak član narodne skupščine ali Sveta ministrov predloži osnutek zakona.

Narodna skupščina sprejme osnutek zakona v dveh obravnavah. Med prvo obravnavo je osnutek zakona obravnavan v celoti. Poslanci lahko v roku, ki ga določi narodna skupščina, predložijo pisne predloge za spremembo osnutka zakona, ki je bil sprejet v prvi obravnavi. Narodna skupščina podrobno razpravlja o osnutku zakona in ga sprejme v drugi obravnavi. Sprejeti osnutek zakona se pošlje predsedniku Republike Bolgarije, ki podpiše odlok o razglasitvi. Zakon je objavljen v uradnem listu in začne veljati tri dni pozneje, če ni v zakonu določeno drugače.

Pravne zbirke podatkov

Dostop do uradnega lista (*Darzhaven vestnik*) je brezplačen in je na voljo na spletišču [uradnega lista](#). Spletna različica vsebuje osnutek zakona, ki ga je objavila narodna skupščina, dekrete sveta ministrov, mednarodne pogodbe, druge pravne akte ter vsa obvestila o javnih naročilih in koncesijah.

Druge pravne zbirke podatkov, ki jih upravljajo zasebna podjetja, kot so [Apis](#), [Ciela](#) in [pravna enciklopedija](#), nudijo vrsto pravnih informacij, vendar dostop do njih ni brezplačen.

Zadnja posodobitev: 20/07/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.